

PANDEMİ DÖNEMİ ÖNCESİ VE SONRASININ FUTBOL SEKTÖRÜNÜN ŞEHİR EKONOMİSİNE ETKİSİ

GİRİŞ

Futbol bir takım oyunu olup sonucunun kalelere atılan gollerle belirlendiği spor dalıdır. Futbolun sevilme ve önemli olma nedenlerinden bazıları; takım tutma ve rekabet duygusunun verdiği zevkin yanında rahatlıkla oynanması ve oyunun kurallarının değişmemesidir. Futbolun geniş kitlelere yayılması sonucunda ekonomik sıçramalar olmuştur. Spor takımı ve mekanının şehre önemli bir ekonomik etkisi sağladığı gözlemlenmiştir. Covid 19 salgınının etkisi artması sonucu maçların ara verilmesiyle birlikte kulüp ve yayın gelirlerinde azalma gözlemlenmiş bunun yanında da maç günü bilet satışlarının tamamının durması, organizasyonlardan gelen paraların durmasıyla kulüpler ekonomik ve finansal açıdan son derece olumsuz etkilenmiştir.

ÖZET

Futbol günümüzün popüler spor dallarından biridir. Futbolun profesyonellik seviyesi ile futbol gelirleri arasında doğrudan bir ilişki vardır. Yayın gelirlerinin kazançları, maç gelirleri, sponsorluk ve reklam anlaşmaları etki içinde bulunduğu diğer sektörlerle birlikte futbol endüstriyel bir iş koluna dönmüştür.

Futbol kulüplerine sponsor olmaları futbol ekonomisinin gelirlerini arttırmıştır. Küresel salgınla birlikte ülke ekonomisi için önemli bir yere sahip olan spor endüstrisinde etkilenen alanlardan birisidir. Salgın nedeniyle spor organizasyonlarının takvimlerinde değişiklikler yaşanmış, organizasyonlar süresiz olarak ileri tarihlere ertelenmiştir. Pandemi döneminde alınan seyircisiz oynama kararı ile futbol kulüplerinin maç hasılatları azalmış, ödemeli yayın gelirlerinde de büyük ölçüde düşüşler yaşanmıştır. Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde ayrıca Antalya ili ve Alanya ilçesi içerisinde birçok birey üzerinde anket uygulanmıştır. Türkiye Süper Ligi'nde mücadele eden Antalyaspor ve Alanyaspor takımının kulüp gelirlerinin ve sportif başarı durumlarının Covid-19 salgını öncesinde ve sonrasında şehrin sosyoekonomik ve kültürel olarak etkilendiğini ele almaktadır. Covid-19 salgınının etkisi taraftarların tuttukları takım için ödemeye razı oldukları gelir düzeyleri, futbol kulüplerinin şehir ekonomisine katkısı bununla birlikte var olan bu katkının salgınla birlikte olumsuz etkilenmesi incelenmiştir.

YÖNTEM

Futbol kulüplerinin harcamaları, taraftar gelirlerinin salgın öncesi ve sonrasında şehrin sosyokültürel ve ekonomik açıdan olumsuz etkilendiği parametrik ve parametrik olmayan gruplar arasında karşılaştırma testleri ile incelenmiştir. Bunun yanında elde ettiğimiz veriler üzerinden normallik testi, t testi, anova ve tobit modeller ile uygulama yapılmıştır.

Ele alınan anket verileri jamovi, SPSS, Stata yazılım programları üzerinden uygulanarak elde edilmiştir.

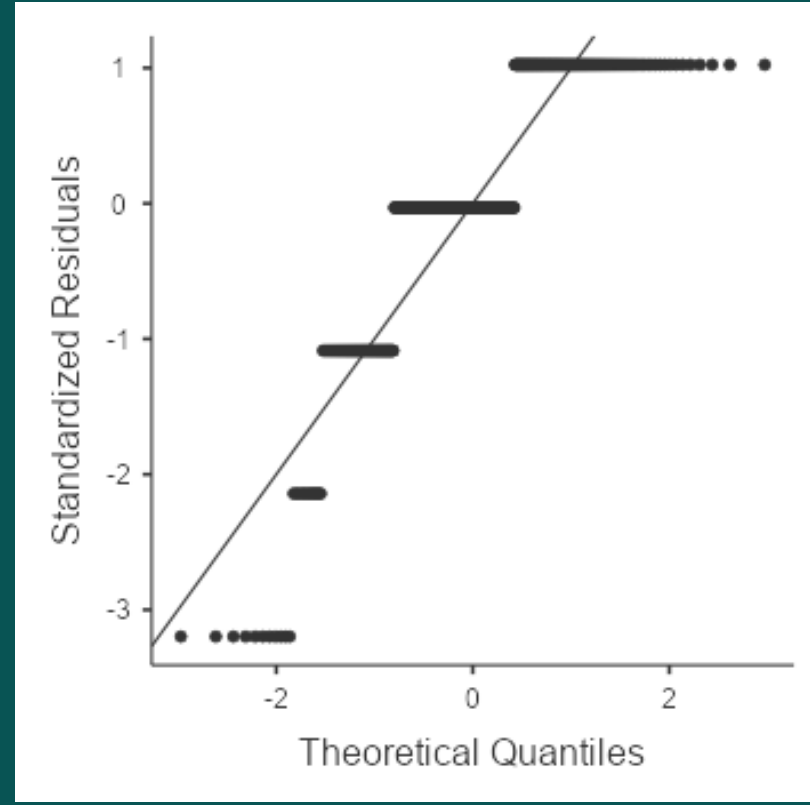
Normallik testleri : Analize başlamadan önce verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılır. Gözlem sayısı 30'dan büyük olduğunda Kolmogorov-Smirnov testi kullanılır. Gözlem sayısı 30'dan küçük olduğunda Shapiro-wilk testi kullanılır.

T testi: Bağımsız grup t testi (Independent Samples t Test) her bir alt gözeneğe (örneğin kız ve erkek grupları) normal dağılım özelliği gösterdiğinde (N1>30; N2>30) iki aritmetik ortalama arasındaki farkın manidarlığını test etmede kullanılan parametrik bir tekniktir.

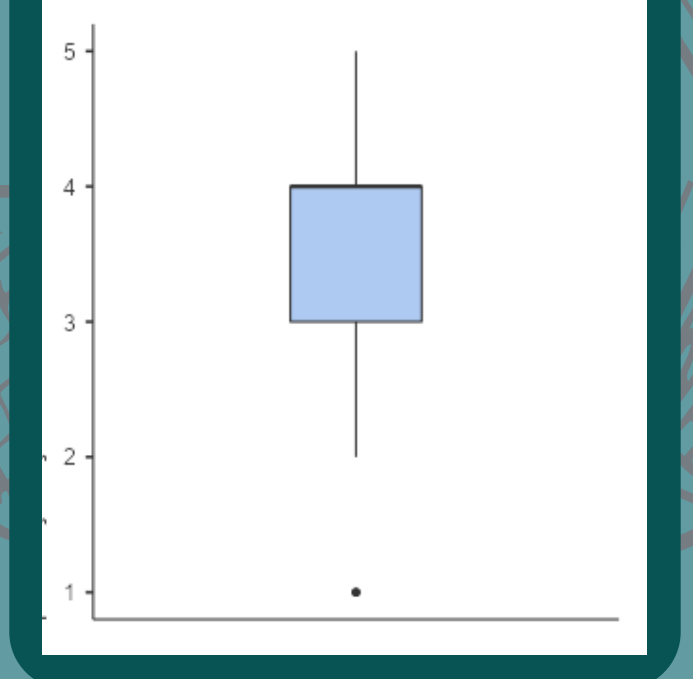
Anova: Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) normal dağılımlı bir seride üç ve daha fazla bağımsız ortalama arasındaki farkın manidarlığının hesaplanmasında kullanılır.

Tobit model: Tobit modeli negatif olmayan bağımlı bir değişken Yi ile bağımsız bir değişken veya vektör Xi arasındaki ilişkiyi tanımlamak için öne sürülen bir ekonometrik yöntemdir.

Antalyaspor maçları şehir ekonomisine katkı sağlar.

Alanyaspor maçları şehir ekonomisine katkı sağlar.

SONUÇ

Alanya ilçesindeki kişilere, Alanyaspor maç biletleri uygundur sorusuna, gelir düzeylerine göre verdikleri cevap arasında fark vardır. Gelir düzeyi 7000 TL ve üzeri olanlar uygun derken gelir düzeyi 0-2000 TL arasında olanlar uygun olmadığını belirtmiştir.

Antalya ilindeki kişilere, Alanyaspor maç biletleri uygundur sorusuna, gelir düzeylerine göre verdikleri cevap arasında fark vardır. Gelir düzeyi 2001-4000 TL arasında olanlar uygun derken, 0-2000 TL arasında uygun olmadığını belirtmiştir.

Pandemi öncesinde Alanyaspor şehrin ekonomisine katkı sağlarken, salgınla birlikte takımın şehrin ekonomisine katkısı azalmıştır.

Antalyaspor takımı şehrin ekonomisine katkı sağlarken, salgınla birlikte takımın şehir ekonomisine katkısı azalmıştır.

Antalyaspor maçlarının seyirciler ile oynanması futbolcular üzerinde olumlu etki yaratırken, Covid-19 salgını nedeniyle seyircisiz oynanması futbolcuların motivasyonu üzerinde olumsuz bir etki yaratmıştır.

Cinsiyet faktörünü ele aldığımızda Antalyaspor ve Alanyaspor takımlarının maçlarını pandemi öncesinde ve sonrasında da erkeklerin kadınlara göre televizyon, internet ve gazete üzerinden takip etme oranı fazladır.

Alanyaspor maçlarını düzenli takip eden taraftarlar maç biletlerine her türlü fiyatı ödemeye razı olurlar.

Antalyaspor maçlarını düzenli olarak takip eden taraftarlar her türlü fiyatı ödemeye razı olmazlar.

Alanyaspor maçlarına düzenli olarak gidenlerin sayısı arttıkça Alanyaspor için ödemeye razı oldukları fiyat azalış gösterecektir.

Süper lig takımlarından olan Antalyaspor ve Alanyaspor'un şehirde yaşayan kişilere, şehir için ekonomik katkı sağladığını daha fazla göstermesi gerektiğini buna bağlı şehire ekonomik olarak kalkınma da katkı sağladığını, sosyal dayanışmayı arttırdığını, gelir düzeylerine göre stratejik bir yol izleyip maç biletlerini herkese hitap edebilecek fiyat düzeyine getirmesi takımlar şehir ve o şehirde yaşayanlar için olumlu sonuçlar getirebileceği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- 1- Castellanos, P., & Sánchez, J. M. (2007). The economic value of a sports club for a city: empirical evidence from the case of a Spanish football team. *Urban public economics review*, (7), 13-38.
- 2- Türkmen, M., & ÖZSARI, A. (2020). Covid-19 salgını ve spor sektörüne etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 55-67.
- 3- Erastan, H., Bulu, M., & Bakan, I. (2008). Kümelenmeler ve inovasyonu etkisi: Türk turizm sektöründe uygulamalar. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 5(3), 15-29.
- 4- ONGAN, S. (2007). FUTBOL EKONOMİSİ: HEDEF 2016 AVRUPA ŞAMPİYONASI. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (2).
- 5- Forrest, D., & Simmons, R. (2006). New issues in attendance demand: The case of the English football league. *Journal of Sports Economics*, 7(3), 247-266.
- 6- DALI, İ. P. B. FUTBOL EKONOMİSİ: AVRUPA VE TÜRKİYE ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

E POSTA ADRESLERİ

aysecetinn97@gmail.com

tulay.tengiz1@gmail.com

nisanursimsek0@gmail.com

yigitvayvalako@gmail.com